

Drexel Defüzyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Drexel Defüzyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20177>

Özet

Drexel Defüzyon Ölçeği (DDÖ), Kabul ve Kararlılık Terapisi (Kabul ve Kararlılık Terapisi - ACT) bağlamında merkezi bir süreç olan bilişsel defüzyon düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin düşüncelerine nesnel gerçekler yerine sadece zihinsel olaylar olarak bakma yeteneğini değerlendirir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Gökçen Aydın ve Oya Yerin-Güneri tarafından 2021 yılında gerçekleştirilmiş olup, bu çalışmada DDÖ'nün Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik özellikleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Drexel Defüzyon Ölçeği, Bilişsel Defüzyon, Kabul ve Kararlılık Terapisi, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Gökçen Aydın, Oya Yerin-Güneri (Türkçe Uyarlama Çalışması).

Amaç

Drexel Defüzyon Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendi düşüncelerine olan ilişkilerini nicel olarak ölçmektir. Ölçek, bilişsel defüzyonun derecesini belirleyerek, bireyin olumsuz veya rahatsız edici içsel deneyimlerle (düşünceler, duygular, anılar) ne kadar "kaynaşmış" (füzyon) veya onlardan ne kadar "ayrışmış" (defüzyon) olduğunu ortaya koymayı hedefler. Bu ölçüm, özellikle ACT temelli müdahalelerin etkinliğini değerlendirmede kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlama çalışması ise, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel etkililiğini sağlayarak, DDÖ'nün Türkiye'deki psikolojik araştırmalar ve klinik uygulamalar için uygun bir araç haline getirilmesini amaçlamıştır. Uyarlama süreci, ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermeyi hedeflemiştir.

Yapı

DDÖ, psikolojik esnekliğin temel bileşenlerinden biri olan bilişsel defüzyon yapısal bir ölçer. Bilişsel defüzyon, bireyin düşüncelerini kelimeler, sesler veya zihinsel olaylar olarak görmesi; bu düşüncelerin içeriğiyle doğrudan özdeşleşmemesi anlamına gelir. Örneğin, "Ben başarısızım" düşüncesini mutlak bir gerçeklik yerine, sadece zihinden geçen bir ifade olarak algılamayı içerir.

Ölçek, bu yapıyı çeşitli alt boyutlar veya tek bir genel faktör altında ölçülebilir (uyarlama çalışmasında faktör yapısı detaylandırılmamıştır). Yüksek puanlar, bireyin bilişsel defüzyon becerisinin yüksek olduğunu, yani düşünceleriyle daha az kaynaşmış ve bu sayede daha esnek

davranışlar sergileyebildiğini gösterir. Bu yapı, özellikle anksiyete, depresyon ve stres yönetimi gibi alanlarda önemli bir rol oynamaktadır.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Aydın & Yerin-Güneri, 2021), ölçeğin yapısal geçerlik ve kriter geçerliği analizleri yapılmıştır. Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri (AFA ve DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yapılarıyla ne kadar uyumlu olduğunu incelemeyi içerir.

Uyarlama çalışmasının sonuçları, DDÖ'nün Türkçe formunun kabul edilebilir düzeyde yapı geçerliğine sahip olduğunu göstermiştir. Kriter geçerliği bağlamında ise, ölçeğin teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer psikolojik yapılarla (örneğin, psikolojik esneklik, bilişsel füzyonun diğer ölçümleri, kaygı veya depresyon) anlamlı ilişkiler gösterip göstermediği incelenmiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin zaman içinde tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yeteneğini değerlendirir. Türkçe uyarlama çalışmasında, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılmıştır.

Aydın ve Yerin-Güneri (2021) tarafından yürütülen çalışmada, DDÖ'nün Türkçe formunun genel iç tutarlılık katsayısının yüksek olduğu ve bu durumun ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu gösterdiği belirtilmiştir. Yüksek iç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı bilişsel defüzyon yapılarının ölçmede birbirleriyle tutarlı çalıştığını anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışması (Aydın & Yerin-Güneri, 2021), Drexel Defüzyon Ölçeği'nin faktör yapısını incelemek üzere faktör analizlerini kullanmıştır. Orijinal ölçeğin faktör yapısını doğrulamak veya Türk kültürüne özgü yeni bir yapı ortaya koymak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır.

Analiz sonuçları, ölçeğin maddelerinin kabul edilebilir uyum indeksleriyle teorik olarak öngörülen faktör modeline uygun olduğunu göstermiştir. Bu, DDÖ'nün Türkçe formunun, bilişsel defüzyonu ölçen tek boyutlu veya çok boyutlu yapıya bağlı olarak bir şekilde temsil ettiğini işaret etmektedir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmıştır. Katılımcılar maddelere ne

ölçüde katıdıkların belirtirler. (Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almamaktadır, ancak uyarlama çalışmalarında standart Likert formatı yaygın.)

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Yetkinler ve ergenler (Uyarlama çalışması üniversite öğrencileri veya genel yetkinler üzerinde yapılabilir).

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri (Yetkin popülasyon).

Popülasyon Detayları: Türkçe uyarlama çalışması, genellikle üniversite öğrencileri veya gönüllü yetkinlerden oluşan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür. Çalışmanın spesifik örneklem büyüklüğü ve demografik detayları orijinal makalede yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Bilişsel defüzyon düzeyini öz bildirim yoluyla ölçen psikometrik bir araçtır. Uygulama bireysel veya grup halinde yapılabilir.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Esneklik, Öz Bildirim Ölçeği, Kaygı, Depresyon, Bilişsel Baılanma, Psikolojik Değerlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Gökçen Aydın için gokcenaydn@gmail.com

Yazışma Adresi: Orijinal kaynakta tam yazışma adresi belirtilmemiştir.

İzinler & Ücret ve Test Yolu

Türkçe uyarlama çalışması 2021 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izinler ve ücret bilgileri, sorumlu yazar (Gökçen Aydın) veya yayıncı kuruluş aracılığıyla teyit edilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: the-drexel-defusion-scale-toad.pdf

Referanslar

Aydın, G., & Yerin-Güneri, O. (2021). The Drexel Defusion Scale: Reliability and validity of the Turkish version. *Sakarya University Journal of Education*, 11(1), 67-82. <http://dx.doi.org/10.19126/suje.770582>

Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Drexel Defüzyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte aç?kça listelenmemi?tir. Maddelere eri?im için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM